

Трагедія "Гамлет" Вільяма Шекспіра

КОНТРОЛЬНИЙ ТВІР

У трагедії "Гамлет" (1601) Вільям Шекспір, переробивши сюжет середньовічної легенди і старої англійської п'єси про принца Амлете, відобразив трагедію гуманізму в сучасному світі. Гамлет, принц данський, — прекрасний образ гуманіста, який зіткнувся з реальним світом, де панує обман. Підступне вбивство батька Гамлета розкриває перед сином те зло, яке панує у державі. Помста за вбивство батька для Гамлета перетворюється на синівський обов'язок, кровну помсту. Гамлет не може змиритися з існуючою несправедливістю. Жадання помсти стає для нього не просто особистою справою, а переростає у велике історичне завдання — відновлення справедливості у країні.

Проте в цій боротьбі Гамлет докоряє собі за повільність і бездіяльність. Іноді висловлюється думка про те, що Гамлет — не вольова людина, а мислитель і спостерігач, який не здатний на рішучі дії. Але це не так.

В образі головного героя показана та сила почуттів, якою вирізнялися люди епохи Відродження. Він важко переживає загибель батька і зрадницьке заміжжя матері. Гамлет любить Офелію, але не знаходить поруч із нею щастя. Його жорстокість і образливі слова свідчать про силу любові до Офелії та розчарування.

Гамлет відрізняється благородством, він мислить і діє, виходячи з високих гуманістичних уявлень про людину. Саме такими високими моральними вимогами до людини пояснюється його стан, який є результатом зіткнення з навколишнім світом брехні, зла, зради і блюзнірства.

Гамлет здатний на міцну і вірну дружбу. У своїх переконаннях він стоїть осторонь від феодалських уявлень. Людей він цінує за особисті якості, а не за статус у суспільстві. Єдиним його близьким другом є студент Гораціо. Гамлету властиве зневажливе ставлення до царедворців, проте він знаходить багато загального з людьми мистецтва — акторами. Його любить народ, про що з тривогою говорить король.

Гамлет — людина філософської думки. В окремих фактах він уміє бачити вираження загальних явищ. Але від активних дій його утримує не здатність до роздумів, а ті нерадісні висновки, до яких він приходив у результаті роздумів над тим, що відбувається навколо. Все, що відбувається при дворі, приводить Гамлета до узагальнених висновків про те, хто він, яке він займає місце у світі і що він може змінити. Якщо у світі є можливим нерозкритий і непоправний злочин, якщо в ньому гинуть справжні відчуття, зокрема чесність, вірність, любов, дружба, справедливість, то світ перевернувся. Світ уявляється Гамлету або

городом, який заріс бур'яном, або в'язницею з жорстким режимом і контролем. Гамлет називає світ "буйним садом", плодами якого є зло і підступність. Він заявляє своїм товаришам, що Данія — в'язниця і весь світ — в'язниця. А у відомому монолозі "Бути чи не бути" Гамлета ставиться під сумнів цінність життя. Перераховуючи всілякі нещастя людини, він зображує звичаї суспільства. Дійсність він сприймає як нестерпно важку ношу для людини, але йому доводиться терпіти гніт вседозволеності.

Гамлет вражений не тільки злочином Клавдія, але і всією системою чужих йому принципів життя і моральних норм. Гамлет усвідомлює, що не може обмежитися однією тільки помстою, бо помста за зрадницьке вбивство Клавдія не змінить світу, не поверне світові дійсні цінності. Гамлет не заперечує помсти, але разом з тим усвідомлює, що його мета набагато ширше — він прагне протидіяти злу в усьому світі.

Грандіозність завдання і неможливість його втілення пояснює всю складність внутрішнього світу Гамлета і визначає його дії. У житті "нечесної гри", в якій можливий обман і підлість, він не може знайти собі місце і не може знайти методи боротьби з несправедливістю. Масштаби зла гнітять Гамлета, викликають у ньому розчарування, усвідомлення власного безсилля. Людина і світ сприймаються Гамлетом зовсім по-іншому, не так, як раніше.

Таким чином, Гамлет стикається не з випадковим злом, не з одиничним ворогом, а з цілим ворожим суспільством. І саме тому, що йому відкриваються закони цього суспільства, він відчуває недостатність власних сил у боротьбі зі злом. Сюжет трагедії "Гамлет", нав'язаний соціальним пристроєм Англії того часу, але значення цієї трагедії виходить за рамки певної країни і певної історичної епохи. Зображена у трагедії картина пригноблення і тиранства, процвітання підлості та брехливості, на жаль, є характерною для всіх часів. Тому трагедія великого драматурга не втрачає своєї актуальності до наших днів. А образ Гамлета є вічним образом благородного і самотнього борця зі злом.